

CICLE INICIAL

Bona ortografia sense esforç

**QUADERN PER DOMINAR
L'ESTRATÈGIA ORTOGRÀFICA**

Daniel Gabarró

El secret per tenir bona ortografia.

RECORDA:

Les paraules no s'escriuen com tu vols: tenen una ortografia concreta.

Has de recordar les paraules com imatges al teu cap, igual que recordes la imatge del Superman.

No et refi's dels sons d'una paraula, sinó de la seva imatge. Recorda que hi ha lletres mudes i d'altres que enganyen.

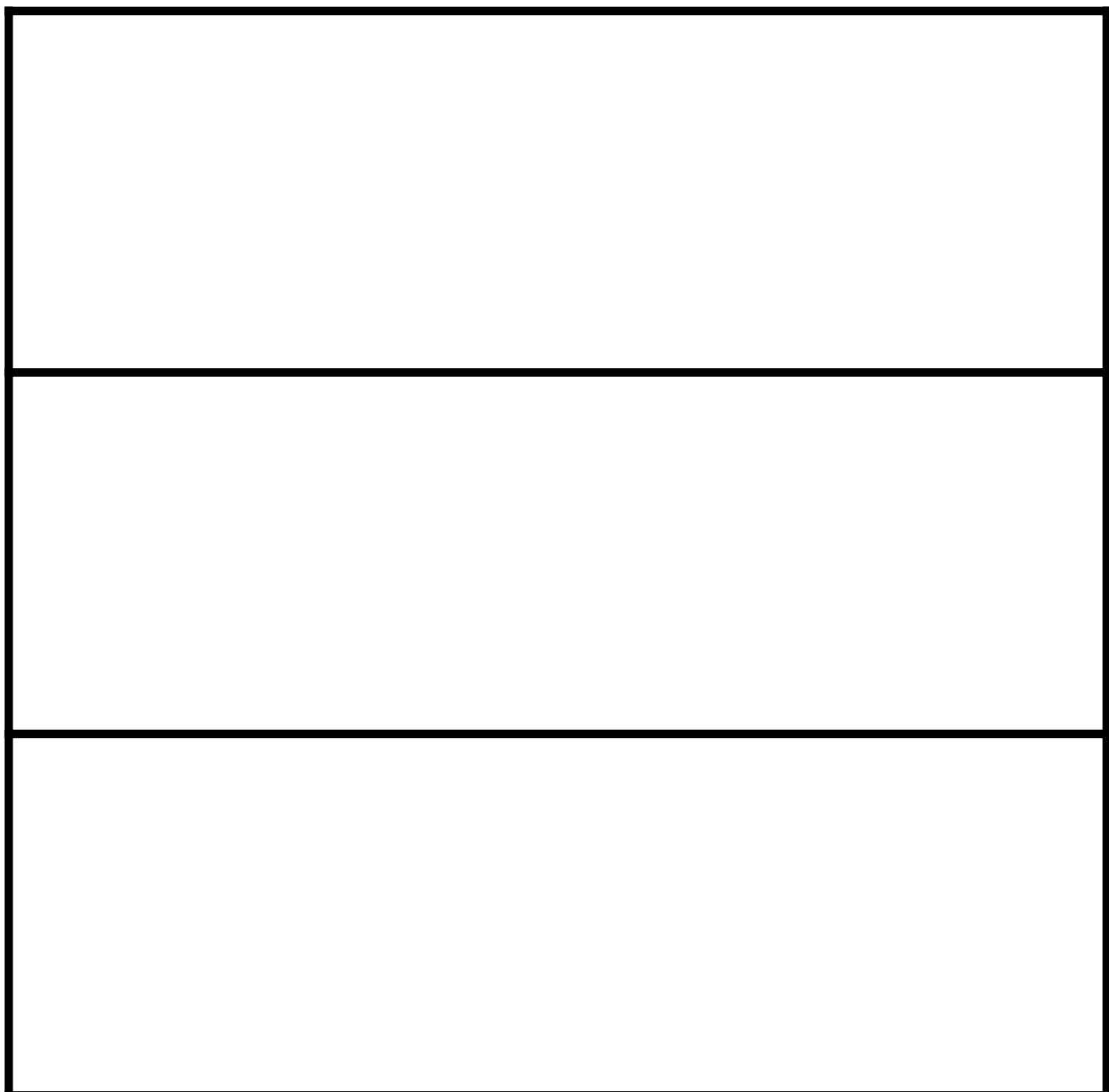
Aquest quadern et servirà per aprendre a VEURE les paraules AL TEU CAP. Així tindràs bona ortografia.

Per millorar la memòria visual bàsica

Retalla les fruites i verdures que trobaràs en aquest quadern. Posa-les en aquest armari, al prestatge de dalt, al del mig i al de baix.

Per parelles, jugueu a veure qui VEU al seu cap la imatge de l'armari i el que conté. Feu 4 preguntes a la vostra parella i canvieu-vos els papers. Comenceu posant només 2 fruites o verdures a l'armari. Quants objectes sou capaços de recordar?

Heu de practicar fins poder recordar-ne quatre com a mínim.

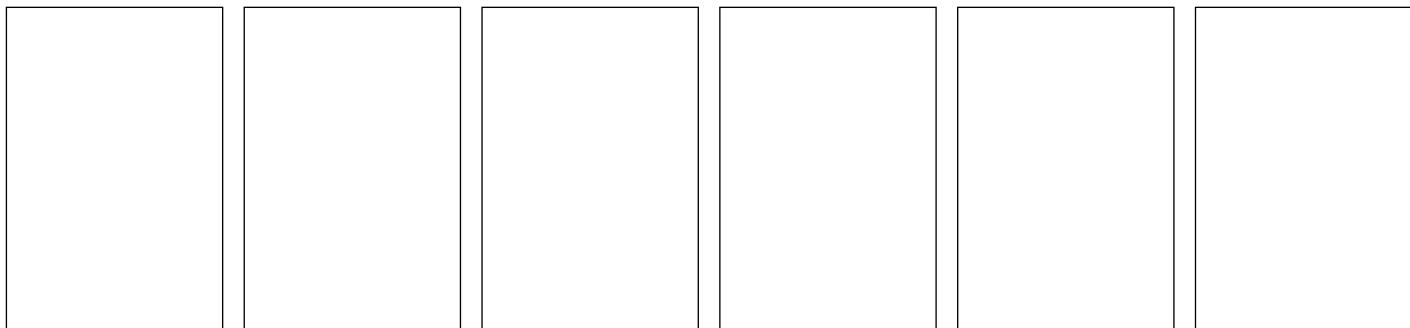
Graella de formes

Retalla les formes que trobaràs al final d'aquest quadern. Col-loca-les aquí i ensenya-les a la teva parella. Quan les recordi, posa el quadern de forma que la teva companya o el teu company no pugui veure-les i fes-li preguntes sobre la forma i el color de les figures o del lloc que ocupen.

Cada 4 preguntes canvieu-vos els papers.

Practiqueu fins que us surti bé amb 4 figures com a mínim. Qui aconseguirà recordar més figures?

Recorda que per contestar bé has de VEURE les figures al TEU CAP.

Exemples de preguntes:

De forma:

La figura vermella, quina figura és?
La segona figura, quina figura és?
La figura que està després del cor, quina figura és?
Abans de la figura rodona, quina figura hi ha?
...

De color:

La tercera figura, de quin color és?
El cor, de quin color és?
Entre la primera i la tercera figura, quin color hi ha?
La figura verda, quina forma té?
...

De lloc:

Quina figura és la primera?
Quina forma té la primera figura?
El cor, en quin lloc es troba?
Quina és l'última forma?
...

Estratègia ortogràfica: VEURE les paraules

Mira aquesta paraula i guarda la seva imatge al teu cap. Tanca els ulls; has de continuar veient-la. Si perds la imatge de la paraula, torna a mirar-la.

Quan estiguis preparat/da, tapa-la i espera en silenci.

Quan tothom hagi tapat la paraula, contesta les preguntes que la mestra o el mestre et farà. Escriu la resposta a l'espai destinat a fer-ho:

BOCA

1

2

3

4

5

6

Pràctica per VEURE les paraules

Heus aquí unes paraules que cal saber de memòria perquè moltes persones les escriuen malament. Ei, no oblidis els accENTS! També formen part de la paraula.

Et pot ser útil seguir les tècniques de la pàgina 9 i 10 d'aquest quadern per saber com estudiar les paraules.

PERÒ

BÉ

TAMBÉ

BON DIA

JO

Quan et sàpigues les paraules, el mestre o la mestra et farà unes preguntes i et dictarà les paraules. Sabràs escriure-les? Si les copies del teu cap segur que sí!

Pràctica per VEURE les paraules

Heus aquí unes paraules que també cal saber de memòria perquè moltes persones les escriuen malament. Ei, no oblidis els accENTS! Recorda que també formen part de la paraula.

HOME

COL·LEGI

ALLÀ

TREBALL

CAVALL

COVA

Ara contesta les preguntes que et faran.

1

2

3

4

5

6

Tècniques per aprendre la imatge de les paraules

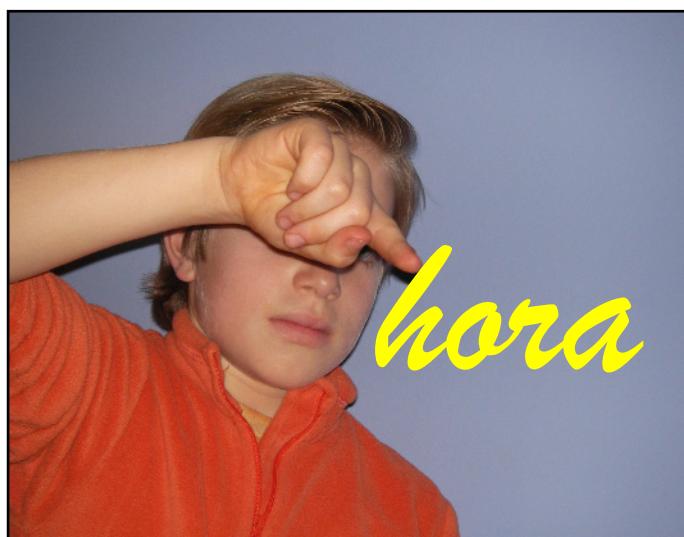
Aquestes tècniques t'ajudaran al principi. Després ja no et caldran, igual que als grans ja no els calen: recordaràs les paraules sense esforç.

1) Fes una foto mental del mot i segueix VEIENT la paraula davant teu. Lletreja-la primer enrere i després endavant.

2) Lletreja la paraula des del final i des del principi mentre t'imagines que et trobes en un concurs de la televisió. Ho fas bé i tothom t'aplaudeix. Estàs molt contenta o content.

3) Escriu a l'aire el mot com si els teus dits fossin un retolador o un guix.

4) Si la paraula és massa llarga, talla-la i centra l'atenció en la part difícil. Si les dues parts són difícils, centra l'atenció primer en una part i després en l'altra.

HELI

CÒPTER

5) Escriu-la amb el nas, com si el nas fos un guix i l'aire la pissarra. Pots moure el cos mentre ho fas.

6) Pots escriure't la paraula, com si el teu dit fos de guix, al palmell de la mà.

Pràctica per veure les paraules: noms de la classe

Quan els sàpigues, la mestra o el mestre te'ls dictarà. Els sabràs escriure?

Si creus que ja els saps tots, fes-ho amb els cognoms!

Millorar l'ortografia a tot arreu

Veus alguna paraula en aquests paquets? És clar que sí! Estem envoltats de paraules: a les parets, als diaris, a terra, al menjar... Uí, vivim en un món ple de paraules!!!

Això és una sort: pots fer-les servir i millorar la teva ortografia. Com? Així:

- 1) Quan vegis una paraula que vulguis aprendre, fes-li una foto.
- 2) Mira la imatge al teu cap.
- 3) Escriu-la amb el teu nas o amb el teu dit com si fossin de guix.
- 4) Digues les lletres de la paraula endavant i enrere.

Has de fer aquest exercici 7 cops cada dia. Recorda-ho: 7 cops! La teva ortografia millorarà força ràpid. Fes-ho pel carrer, a l'autobús, al tren, amb el diari, amb un cartell, amb una paraula que surti en un anunciar de la tele...

Aprendre ortografia també amb les matemàtiques

Problema

Entre una nena i un nen tenen 3 samarretes. Cadascuna té 25 lletres. Quantes lletres hi ha en total entre les tres samarretes?

Operació

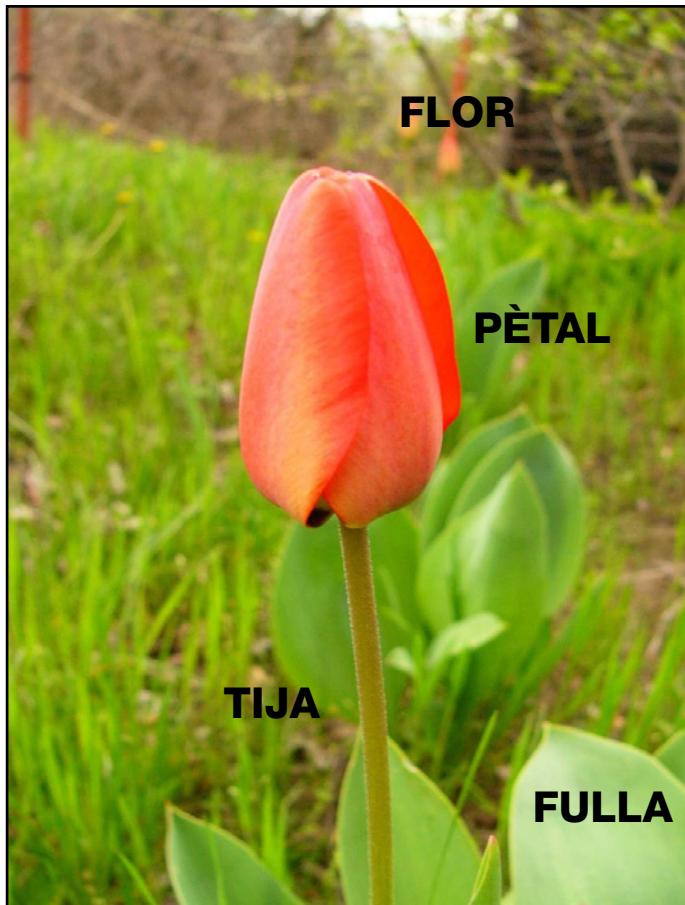
Resposta: Entre les tres _____ tenen _____

Ortografia: Sempre pots aprendre ortografia. Marca dues paraules de l'enunci del problema i memoritza la seva escriptura. Aprèn també els mots DIBUIX, OPERACIÓ i el mot RESPOSTA.

Després te les dictarà el teu mestre/a.

Aprendre ortografia també amb les ciències naturals

Les plantes.

Les plantes neixen de llavors. Les plantes s'aguanten gràcies a les arrels que també tenen la funció d'alimentar-les.

Les fulles els serveixen per poder respirar: són els seus pulmons.

De les flors en surten els fruits, i als fruits trobem les llavors. Saps per a què serveixen?

Memoritza els mots: FLOR, TIJA, PÈTAL i FULLA, quan ho sàpigues, fes l'exercici de la pàgina 18 .

Practicar la memòria visual i auditiva

Llegeix i memoritza aquest tros d'un poema de Jacint Verdaguer.

L'hostal millor

M'estic a l'hostal
de la Providència
servit com un rei
per mà de la reina.

Ella em dóna el vi
de la vinya seva:
ella me'l dóna i me'l llesca.

Ella em dóna el llit
i no pas de pedra [...]

Jacint Verdaguer (1845-1902)

Per memoritzar el poema cal fer el següent:

- 1) Llegeix el títol tot repetint-lo fins que el recordis.
- 2) Llegeix el títol i la primera frase. Fes-ho tants cops com calgui fins que te'n recordis.
- 3) Llegeix el títol, la primera frase i la segona tants cops com calgui fins que te'n recordis.
- 4) Segueix així fins que sàpigues tota la primera estrofa.
- 5) Estudia la segona estrofa amb la mateixa tècnica.
- 6) Quan sàpigues la segona estrofa, digues la primera i la segona seguida fins que no tinguis dubtes.
- 7) Ara aprèn-te les dues últimes línies de la mateixa manera.
- 8) Finalment, digues tot el poema seguit.

Com aprendre l'escriptura del poema:

Quan sàpigues el poema i el vagis dient has d'anar **veient**-ne les paraules difícils.

Si estàs segura o segur de l'escriptura de tots els mots, vés a la pàgina 23, on escriuràs el poema.

Pràctica de memòria visual i ortografia

Animals

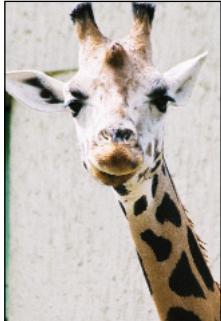
pingüí

elefant

zebra

jirafa

goril·la

conill

cabra

ànec

cèrvol

tortuga

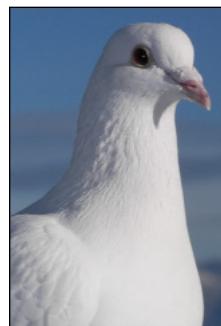
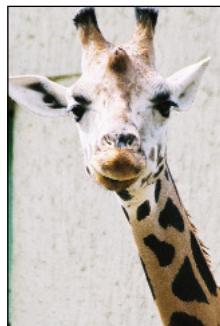
colom

Memoritza com s'escriuen els noms d'aquests animals. Utilitza les estratègies que has après en aquest quadern: lletrejar enrere i endavant, visualitzar el mot, escriure'l al palmell de la mà, etc.

Quan els sàpigues, passa a la plana següent.

Pràctica de memòria visual i ortografia

Pots recordar com s'escriuen els noms d'aquests animals?

Comprova si ho has fet bé.

Quants noms d'animals has escrit bé? _____

En quins noms t'has equivocat? _____

Torna a memoritzar els noms dels animals que no has escrit bé. Ànims!

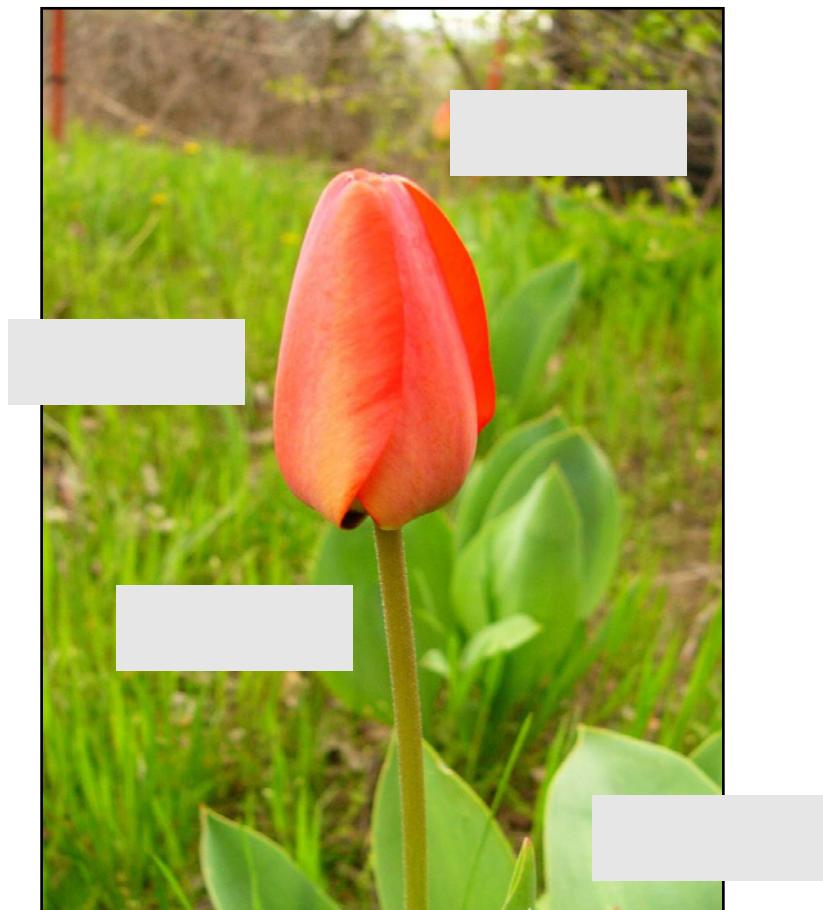
Ortografia i ciències naturals

Les plantes

Posa els noms a les parts de la planta. Abans d'escriure'ls has de saber tres coses:

1. Com es diu cada part
2. On es situa cada part.
3. Com s'escriuen ortogràficament les diferents parts.

Si no ho recordes, no ho escrius. Provar sort no és aprendre.

T'has equivocat en alguna paraula?

En quines?

Torna a estudiar-te-les si has fallat.

Aprendre ortografia preparant un dictat

Aquí hi ha un text. Cal llegir-lo i estudiar-lo. És un dictat preparat. La teva mestra o el teu mestre t'explicaran com preparar-lo. Esforça-t'hi!

Les famílies

Cada família és diferent. Hi ha famílies amb molts fills, d'altres amb un de sol o sense fills.

Hi ha nenes o nens que viuen amb la mare, d'altres amb el pare. D'altres tenen dos pares o dues mares, i d'altres en tenen quatre!

També hi ha qui viu amb els avis i amb els oncles o viuen dues famílies diferents en un mateix habitatge.

Cada família és diferent. Però el que compta és sentir-te feliç i estimada o estimat a la teva família.

Aprendre ortografia tot llegint.

Colors

La Laia és mulata: té la pell fosca i els cabells rinxolats. Son pare és negre, però sa mare té la pell blanca. Ara estan separats i la Laia viu amb sa mare. Sovint pensa què deu fer el seu pare. A vegades es preocupa.

L'Anna és xinesa. La seva família la va adoptar quan era petita. Se l'estimen molt. L'Anna, a vegades, pensa com seria viure a la Xina. Però de seguida ho deixa estar: ella no sap ni un mot de xinès i li sembla difícil!

Dibuix

Si no tinguessis la pell del color que la tens, com t'agradaria tenir-la? Dibuixa't d'una forma ben diferent.

Escriu les paraules difícils del text. Utilitza les tècniques que coneixes per memoritzar les paraules difícils.

Dictat preparat

Les famílies

T'has equivocat en alguna paraula? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

- Molt bé
- Bé
- Regular
- Malament

Aprendre ortografia en qualsevol lloc

Pots aprendre ortografia en qualsevol lloc! Mira aquesta foto d'un senyal de trànsit. Fixa't en els mots difícils, com **prohibit, senyals, acústics i zona**.

Guarda-les al teu cap com una foto. Quan les sàpigues, vés a la pàgina 25 i completa el cartell que trobaràs allà.

Completa el poema

Recorda: t'has de saber el poema, però també com s'escriu. No s'hi val a inventar versos, ni que hi hagi paraules mal escrites!

L'hostal _____

de la Providència

_____ com un rei

_____ de la reina.

Ella em_____

de la_____

ella_____

Ella em_____

i no pas _____ pedra [...]

Jacint_____ (1845-1902)

T'has equivocat en alguna paraula? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

- Molt bé
- Bé
- Regular
- Malament

Dictat per parelles

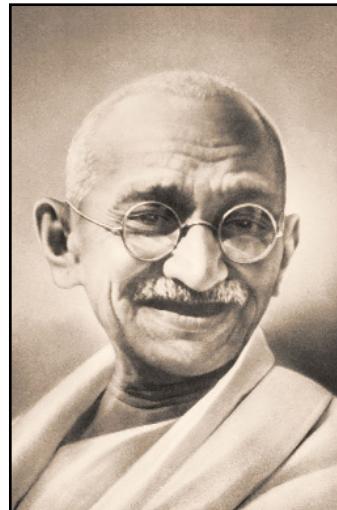
Estudia aquests tres paràgrafs. Quan els sàpigues i dominis l'ortografia dels tres textos, uneix-te amb un company o una companya i us els dicteu mútuament.

Recorda d'usar les tècniques que coneixes per tal de memoritzar les paraules del dictat.

Dictat: La força de la raó

En una baralla no sempre guanya qui té raó, sinó qui té més força. Per això barallar-se no és una bona idea.

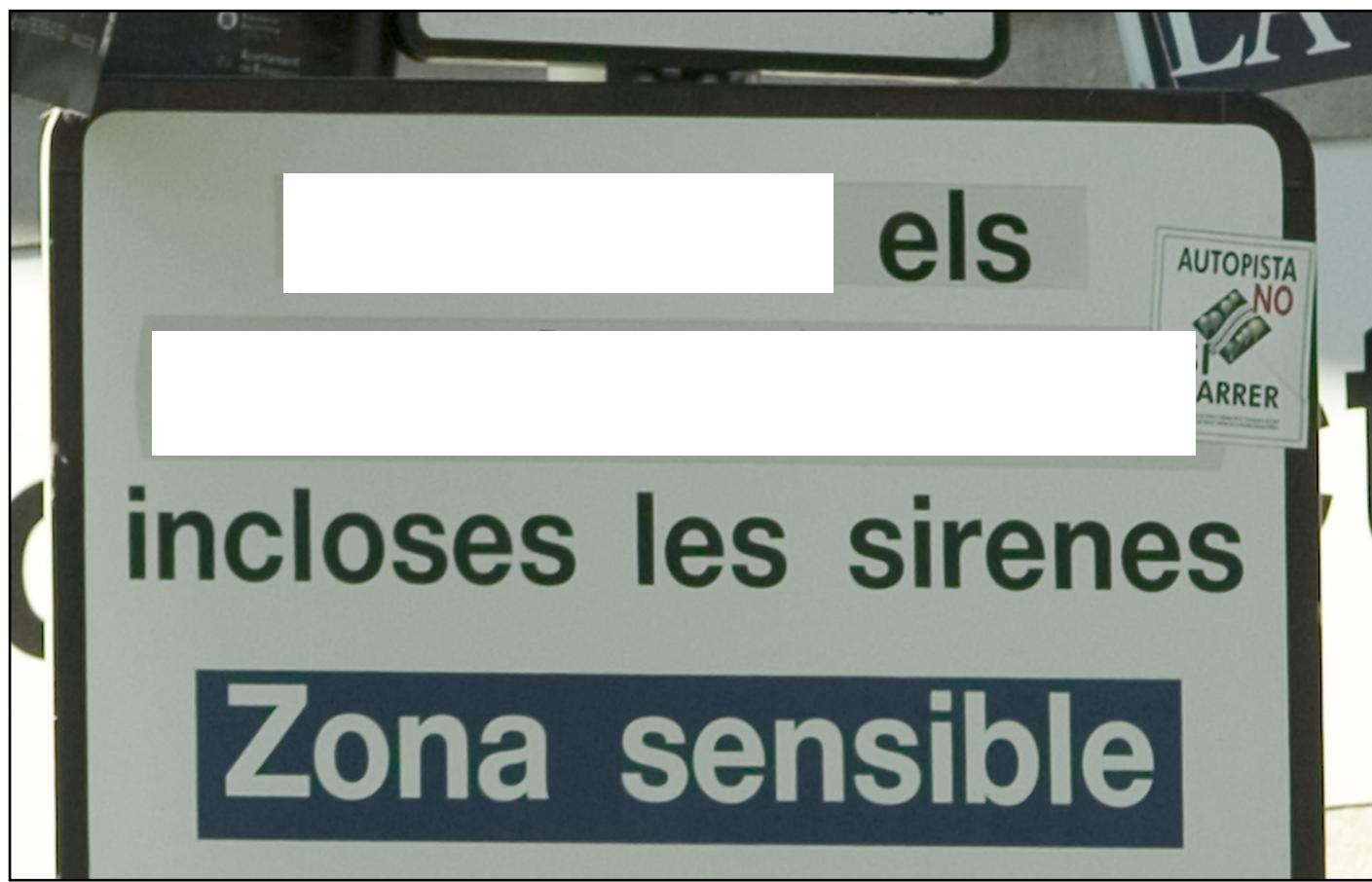

Gandhi va ser un hindú que utilitzant la no-violència va liderar la independència de l'Índia. La no-violència és més forta que la violència.

Clara Campoamor va lluitar sense violència per aconseguir que les dones poguessin votar a les eleccions igual que els homes. Va ser una dona molt valenta.

Aprendre ortografia a tot arreu

T'has equivocat en alguna paraula? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

- Molt bé
- Bé
- Regular
- Malament

Dictat per parelles

La força de la raó

T'has equivocat en alguna paraula? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

- Molt bé
- Bé
- Regular
- Malament

Preguntes sobre els textos

Aquí has de saber dues coses:

- 1) La resposta
- 2) Com s'escriu per no fer faltes ortogràfiques

NO t'inventis coses. Això no seria aprendre.

1) Qui guanya en una baralla?

2) Però qui és millor que guanyi?

3) Com s'han de resoldre els conflictes?

4) Qui va liderar la lluita per la independència de l'Índia?

5) Quina forma de lluita utilitzava?

6) Va tenir èxit?

7) Quina injustícia patien les dones, abans, quan hi havia eleccions?

8) Qui va lluitar per canviar-ho?

9) Ho va aconseguir?

Estudiar ortografia per parelles

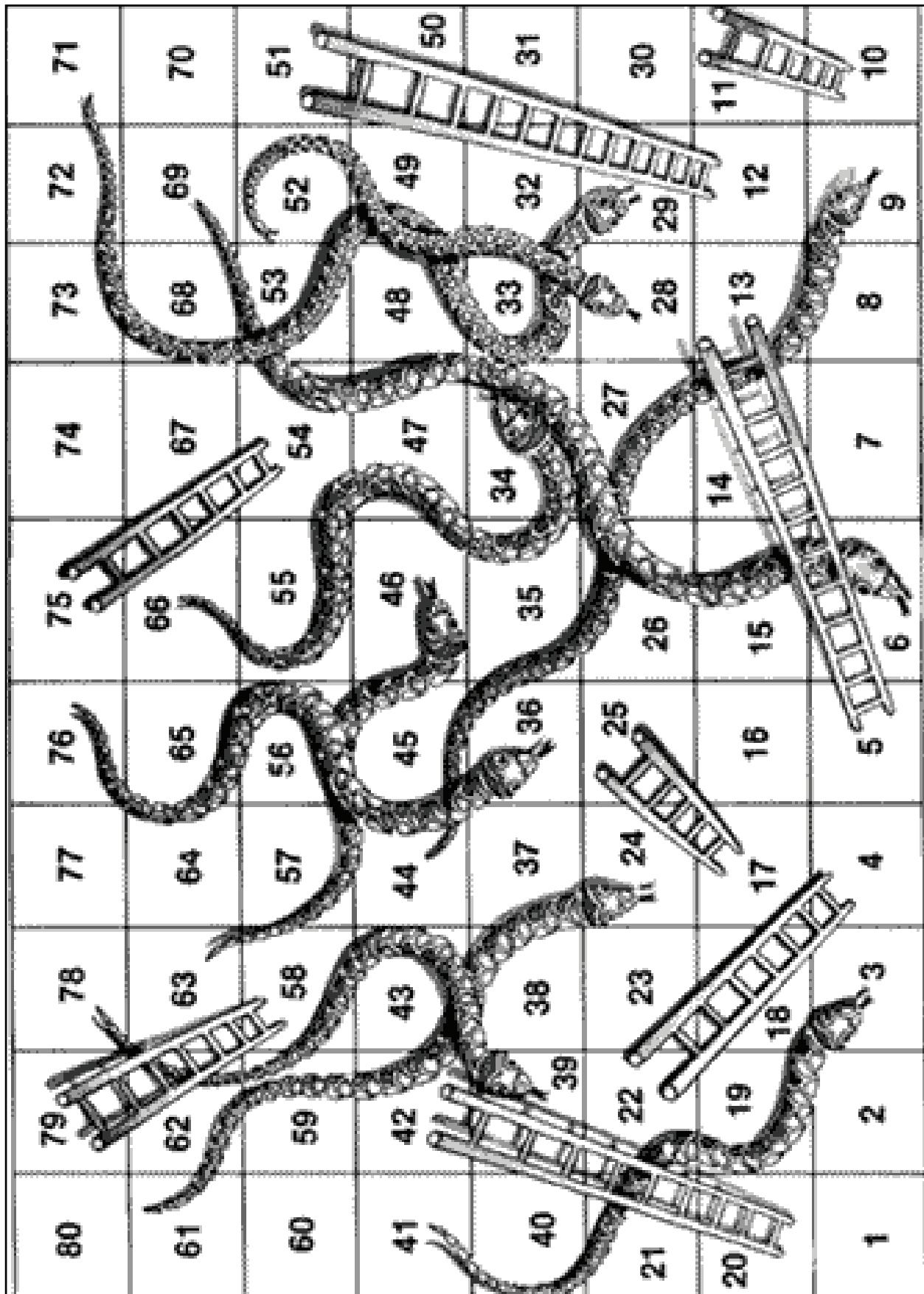
Em dic i pregunto a

La mestra o el mestre us explicarà els passos per fer aquest exercici:

Paraula	Lletrejar-la enrere	Lletrejar-la endavant	Escriure-la
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament

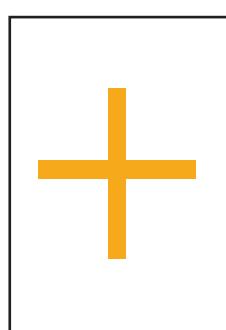
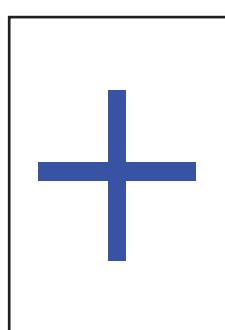
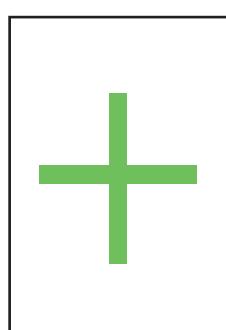
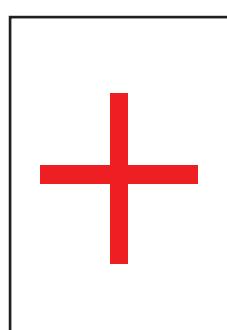
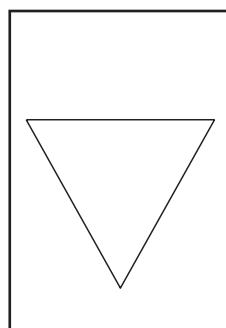
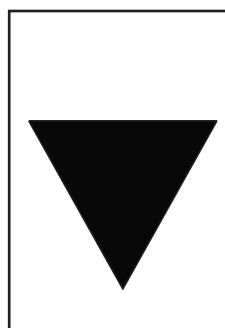
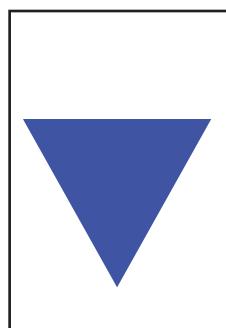
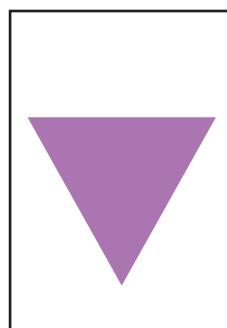
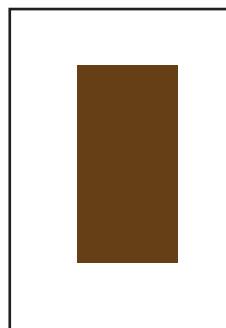
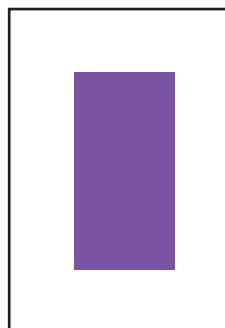
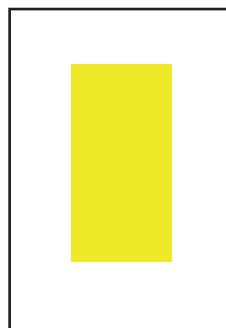
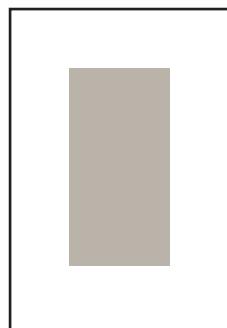
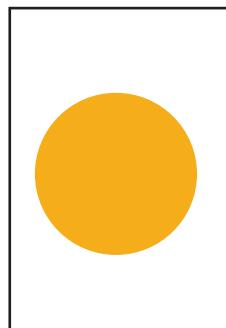
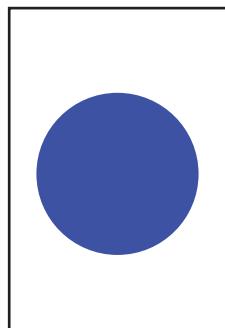
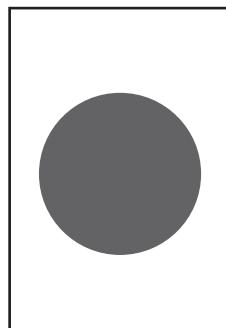
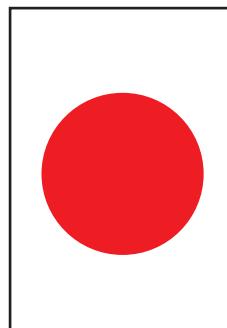
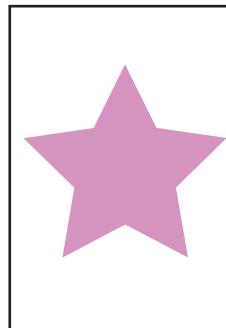
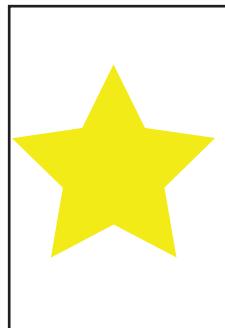
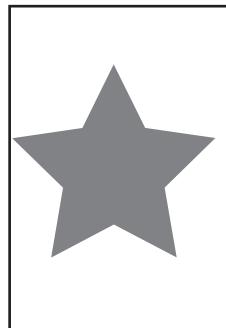
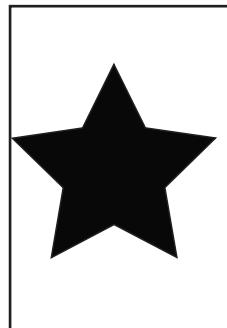
Full de vocabulari personal

Aprendre ortografia tot jugant

Instruccions: Tira el dau. Abans de moure la fitxa has d'escriure el mot que et pregunta la persona de la teva dreta. Si falles, un cop sense tirar. Si quan tires el dau la tirada et perjudica, mou la fitxa directament: no cal que facin preguntes. Guanya qui arribi primer a l'última casella.

Per millorar la memòria visual bàsica

Fruites i verdures per retallar

Menjar fruita i verdura cada dia és saludable. Cal que eduquis el teu paladar si alguna fruita o verdura no t'agrada.

Avaluació

1) Escriu els mots que et dictin.

2) Escriu els mots corresponents als animals següents:

3) Explica un conte en què passi alguna cosa que es resolgui usant la no-violència.

Aquest quadern ensenya a veure les paraules per poder escriure-les sense errades. No ensenya normes ortogràfiques, sinó l'estratègia que segueixen de forma intuïtiva les persones amb bona ortografia. Un cop aquesta estratègia s'ha automatitzat, l'ortografia s'aprèn sense esforç.

Aquest quadern pot baixar-se gratuïtament dels webs www.ortografia.cat i www.danielgabarro.cat

Sou lliures de :

- Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra.
- Fer-ne obres derivades.

amb les condicions següents:

1. **Reconeixement:** heu de reconèixer als crèdits que heu usat en aquest material o us hi heu inspirat.

2. **No comercial:** no podeu fer servir aquest obra per a finalitats comercials sense permís de l'editorial o els autors.

3. **Compartir la mateixa llicència:** si altereu o transformeu aquesta obra, o en genereu obres derivades, només podeu distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta.

- Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la llicència de l'obra.
- Podeu demanar permís als titulars dels drets d'autoria per no aplicar alguna d'aquestes condicions.

La realització d'aquest material ha estat possible gràcies a una llicència retribuïda concedida pel Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 4699 de 17.8.2006).

Amb agraiïment a la Maite Pró, de Blanquerna Universitat Ramon Llull, que ha supervisat aquest material i a la Conxita Puigarnau, mestra i amiga amb qui vaig iniciar-me a la PNL, sense ella aquest quadern mai no hagués vist la llum.